

Formanden: Jeg sætter saavel Ændringsforlaget som Underændringsforlaget tilligemed Spørgsmaalet om Lovforslagets endelige Vedtagelse under Forhandling under Det Afstemningsordenen vil være den, at der først stemmes over Underændringsforlaget, dernæst over Ændringsforlaget og endelig over Lovforslagets endelige Vedtagelse.

Holstein: For dem, som staae udenfor de lovgivende Kamre, for dem, som ikke have Sæde her i Salen, maa det være et Særsyn, at denne Supplementlov til Forsvarsloven har faa overordentlig ondt ved at blive vedtagen, medens selve Forsvarsloven her blev ført igjennem med en Styrke og Energi, ja, man kunde næsten sige med en Begeistring, der maatte føre til den Tanke, at det vilde være en ligefrem Følge, at de Love, der slutte sig til Forsvarsloven og dens Bestemmelser, uden videre vilde blive førte igjennem. Det seer virkelig næsten saaledes ud, som om de lovgivende Kamre havde faaet visse Betænkeligheder ved de Bestemmelser, der findes i Loven om Forsvarsvæsenet, saaledes at man nu har Ængsteligthed ved at føre den igjennem i sine stringente Conseqventer, og for dem, der have været Ifke-Tilhængere, ja maaskee endog Modstandere af den nævnte Lov, har et saadant tilsyneladende Forhold maaskee haft noget Tilfredsstillende ved sig, men jeg troer alligevel ikke, at det, naar vi see nærmere til, forholder sig saaledes. Enhver, der har Sæde her i Thinget og kjender Sagens nøie Sammenhæng, veed at det idetmindste ikke er traadt frem, at det, som holder dette Lovforslag tilbage, er en mere almindelig vaagnende Misfornøielse med Bestemmelserne i Forsvarsloven, men det er en principiel Strid med sine praktiske tilhørende Følger, hvorom Spørgsmaalet dreier sig. Der er to Anskuelser, idet Noget holde paa Bestemmelserne i Hærloven, som sige, at enhver som helst Mand, der er tjenestedygtig og dansk født, skal udføre og opfylde sin Tjenesteplicht i hele den Tid, der er foreskrevet, medens Andre mene, at skjøndt dette ganske vist er den Hovedregel, man har opstillet, bør den dog naturligtvis undergives visse Undtagelser, da der ingen Regel gives, uden at

den har og bør have sine Undtagelser. For den første Anskuelse har der været et Fleertal her i Folkethinget, for den sidste Anskuelse har der været et Fleertal i Landstinget, og derved er man kommen til det Resultat, at denne Lov een Gang i indværende Aar er bleven forkastet og dræbt af Landstinget, da den havde faaet den Form og det Ordlydende, som Folkethinget syntes om, samt at den een Gang i denne Session er bleven dræbt og forkastet her i Folkethinget, da den havde faaet det Ordlydende, som Landstinget syntes om. Lad os nu see, hvorledes denne Sag egentlig forholder sig. Tælle vi sammen, hvor ofte denne Sag har været til Behandling, faae vi ud, at den nu idag er til tyvende Behandling i Rigsdagen. Jeg hører til dem, der ikke have sværmet for Forsvarsloven, og jeg har ganske vist fra Først af hørt til dem, som i det Punkt, hvorom Spørgsmaalet her dreier sig, nemlig om Geistlighedens Fritagelse for at gjøre den Tjeneste, som Fleertallet her i Thinget mener, at den skal gjøre, ikke har hyllet denne Fleertallets Anskuelse, saaledes at det maaskee kunde synes sært, at jeg tilligemed 14 andre ærede Medlemmer af Thinget har tilladt mig at stille et Ændringsforslag, der gaaer ud paa at fastholde, at de Geistlige skulle udføre deres Børnepligt, om end kun under visse Forhold og under visse nærmere givne Forkrifter. Jeg tilstaaer imidlertid uforbeholdent, at der for mig i det foreliggende Tilfælde har vist sig Noget, som jeg har troet at burde give efter og vige tilbage for, det er Nødvendigheden, og denne kan under visse Forhold blive af den Betydning, at man maa vige tilbage fra sin Anskuelse og gaae over til den modsatte Side. Det forekommer mig, at det i en Sag som denne, hvori der med saa stor Styrke og Bestemthed har gjort sig to forskjellige Anskuelser gjældende i begge Thing, og hvori det hele Forhold i den senere Tid paa en vis Maade er bleven vanskeligere ved den Maade, hvorpaa Regjeringen er kommen til at staae ligeoverfor Sagen, er i høieste Grad usikkert at faae Differencen udjevnet. Naar jeg betragter den Gang, Sagen hidtil har haft, stiller Erfaringen følgende Horoskop for den.